

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

Nr. 32/7.02.2023

Către
SENATUL ROMÂNIEI

Doamnei Președinte Alina-Ștefania GORGHIU

Asociația Magistratilor din România (AMR), organizație neguvernamentală, apolitică, națională și profesională a judecătorilor și procurorilor, înființată în anul 1993 - pentru a continua tradițiile și scopurile Asociației Magistratilor și Avocaților (AMA), creată în 1933 și a cărei activitate a încetat în timpul regimului comunist -, AMR fiind declarată ca asociație „de utilitate publică” prin Hotărârea Guvernului nr. 530/21 mai 2008, membră a Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM) și a Asociației Europene a Judecătorilor (AEM-EAJ) din anul 1994 - cu sediul în municipiul București, B-dul Regina Elisabeta nr. 53, sector 5, e-mail amr@asociatia-magistratilor.ro, reprezentată legal de judecător dr. Andreea Ciucă,

Asociația Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului (AJADO), organizație neguvernamentală, apolitică și profesională a judecătorilor, cu sediul în municipiul Oradea, str. Bradului, nr. 1, jud. Bihor, e-mail, contact@ajado.ro, reprezentată de judecător Florica Roman,

Asociația Procurorilor din România (APR), organizație neguvernamentală, apolitică, națională și profesională a procurorilor, cu sediul în municipiul București, Bd. Libertății nr. 12-14, e-mail apr@mpublic.ro, reprezentată de procuror dr. Elena Iordache,

Asociația Națională a Magistratilor Pensionari din România (ANMPR), organizația neguvernamentală a judecătorilor și procurorilor pensionari, cu sediul în Bragadiru, str. Safirului, nr. 233-237J, casa 2, jud. Ilfov, e-mail katalin.kibedi@yahoo.com, reprezentată legal de procuror pensionar Kibedi Katalin,

formulează următorul

MEMORIU

vizând proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (L 4/2023)

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Asociației Europene a Magistrilor • Membru al Asociației pentru o Justiție Transparentă în România

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

1. Contextul apariției proiectului.

Enunțarea efectelor cu vădit impact negativ asupra activității instanțelor și parchetelor și asupra actului de justiție

1.1. Noile Legi ale Justiției, nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, nr. 304/2022 privind organizarea judiciară și nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, **au intrat în vigoare la data de 16.12.2022.**

Proiectul Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, trimis spre dezbateri Parlamentului, nu conținea modificări cu privire la condițiile de pensionare a judecătorilor și procurorilor ori cu privire la cuantumul pensiei de serviciu. Prin urmare, **după dezbateri succesive pe articole cu privire la proiectul vizând cele trei Legi al Justiției, în cele două Camere ale Parlamentului, au fost votate prevederi în materia dreptului la pensie al judecătorilor și procurorilor similare celor din Legea nr. 303/2004.**

Însă, după numai 3 zile de la intrarea în vigoare a Legii nr. 303/2022 s-a trimis Consiliului Superior al Magistraturii proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, prin care se are în vedere modificarea procedurii, condițiilor de acordare și cuantumului pensiei de serviciu a procurorilor și judecătorilor.

În formele proiectului Legii privind statutul judecătorilor și procurorilor, începând cu anul 2020, cu privire la care instanțele, parchetele și asociațiile profesionale ale judecătorilor și procurorilor au formulat puncte de vedere, nu au fost incluse prevederi de genul celor din proiectul de lege înregistrat la Senat sub nr. L4/2023.

1.2. În Expunerea de motive se face trimitere la Jalonul 215 din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), potrivit căruia până la sfârșitul trimestrului IV 2022 trebuie întreprinse demersurile necesare pentru intrarea în vigoare a „cadrelor legislative pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale”.

Subliniem, pe de o parte, că **PNRR exista atât în perioada dezbaterilor parlamentare asupra Legilor Justiției, cât și la datele votului asupra proiectului de lege, în Camera Deputaților și în Senat.**

Pe de altă parte, așa cum vom argumenta mai jos, **în acord cu jurisprudența Curții Constituționale, pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor nu pot fi tratate ca „pensii speciale”.**

De asemenea, **referitor la impactul economic, se constată o falsă problemă** pusă prin Expunerea de motive, lăsând să se înțeleagă că prin restructurarea pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor se vor reduce cheltuielile cu „pensii speciale”.

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

Menționăm, conform datelor publicate în presă, că în iulie 2019 erau 3.814 pensionari judecătorești și procurori¹, iar în luna ianuarie 2023 numărul acestora era de 4.468².

Așadar, **nu „pensiile de serviciu” ale judecătorilor și procurorilor sunt pensiile care grevează în măsură covârșitoare bugetul statului.** Această realitate este confirmată și de seria de cifre enumerate în considerentele Deciziei nr. 900/2020 a Curții Constituționale³. Astfel, numărul beneficiarilor de venituri din pensii de serviciu și indemnizații pentru limită de vârstă prevăzute de legi speciale era de 9.527 (în care se includ și magistrații pensionari), în timp ce numărul beneficiarilor de venituri din pensii militare era de 198.559.

În condițiile în care Curtea Constituțională a relevat existența unui număr de 198.559 beneficiari de pensii militare, la nivelul anilor 2019 – 2020, prin comparație cu un număr de numai 3.814 magistrați beneficiari de pensii de serviciu, adică doar 1,92%, motivul reducerii cheltuielilor cu „pensiile speciale”, arătat în Expunerea de motive, nu va fi nicidecum atins prin modificarea, în defavoarea judecătorilor și procurorilor, a condițiilor de pensionare și a cuantumului pensiei de serviciu.

1.3. În Expunerea de motive la proiectul legii s-a făcut trimitere expresă la jurisprudența Curții Constituționale, cu referire la „pensiile de serviciu” ale magistraților, arătându-se că **protecția deciziilor Curții Constituționale se referă la pensiile magistraților.**

În acest sens, în Expunerea de motive s-au precizat următoarele aspecte importante: «*Curtea Constituțională a României a stabilit în mod constant că „pensia de serviciu a magistraților reprezintă o compensație a absenței unor drepturi fundamentale, cum sunt drepturile exclusiv politice (dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților, Senat, în funcția de Președinte al României ori în organele administrației locale, precum și dreptul de a fi aleși în Parlamentul European) și drepturile social-economice (dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică), precum și a incompatibilităților stabilite la nivel constituțional pe parcursul întregii cariere profesionale (potrivit art. 125 alin. (3) din Constituție, funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior).*

De asemenea, acestor incompatibilități li se adaugă pe de o parte interdicțiile prevăzute de legislația proprie iar, pe de altă parte, stabilirea pensiei de serviciu a acestor categorii socio-profesionale ține seama de responsabilitățile și riscurile profesiei de magistrat, care privesc întreaga durată a carierei acestuia.

¹ <https://www.mediafax.ro/social/pensia-medie-pentru-magistrati-este-de-peste-18-300-lei-cate-pensii-de-serviciu-se-platesc-in-romania-18298364>

² <https://www.agerpres.ro/economic-intern/2023/01/18/cnpp-9-680-beneficiari-de-pensii-de-serviciu-in-ianuarie-2023--1045191>

³ publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1274 din 22 decembrie 2020, paragr. 47, 50, 51, 52, 55, 56, 57

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

În consecință, regimul strict al absenței unor drepturi, al incompatibilităților și interdicțiilor stabilit prin Legea fundamentală și dezvoltat prin lege specială, precum și responsabilitățile și riscurile impun acordarea dreptului la pensia de serviciu”.».

Cu toate acestea, contrar deciziilor obligatorii ale Curții Constituționale, pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor sunt tratate ca „pensii speciale”, în Expunerea de motive, de vreme ce afirmata justificare a proiectului de lege o constituie Jalonul 215 din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), potrivit căruia până la sfârșitul trimestrului IV 2022 trebuie întreprinse demersurile necesare pentru intrarea în vigoare a „cadrului legislativ pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale”.

Prin Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a reconfirmat regimul sever al incompatibilităților magistraților, făcând și comparația cu alte sisteme de drept: „*Spre deosebire de alte sisteme constituționale (spre exemplu, Germania sau Suedia; a se vedea Avizul nr. 806/2015 privind libertatea de expresie a judecătorilor, adoptat de Comisia de la Veneția, la cea de-a 103-a sa reuniune plenară din 19-20 iulie 2015), care sunt mai permissive în ceea ce privește compatibilitatea funcției de judecător cu cele de demnitate publică, în sistemul nostru constituțional normele antereferite sunt foarte stricte cu privire la incompatibilitățile care însoțesc funcția de judecător/procuror, rațiunea acestora fiind aceea de a evita confuziunea între aceste funcții și orice alte funcții publice sau private, indiferent de natura lor (politică sau economică)*” – paragr. 169.

Pe lângă acest regim strict, numărul pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor este foarte mic, în comparație cu numărul total al pensiilor de serviciu și al celor speciale, astfel cum rezultă din Decizia nr. 900/2020 a Curții Constituționale, la care am făcut deja referire.

În consecință, **obiectivul din Jalonul 215 PNRR, de reducere a cheltuielilor cu pensiile speciale, nu se aplică pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor – care nu sunt „pensii speciale”, conform jurisprudenței Curții Constituționale – și nu poate fi atins prin proiectul L4/2023, cu atât mai mult cu cât pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor reprezintă doar 1,92% din totalul pensiilor de serviciu, iar cheltuielile cu pensiile magistraților reprezintă doar circa 3% din totalul cheltuielilor cu pensiile.**

În contextul pe care îl avem în vedere, ministrul muncii a declarat la TVR, în data de 24 octombrie 2022, după primirea raportului Băncii Mondiale, că, în urma discuției recente cu comisarul european pentru Locuri de Muncă, „aproape sigur procentul de 9,4 - acea măsură anti-românească și acel 2070 ales aleatoriu pe care nici Comisia Europeană nu îl înțelege, cu siguranță va fi scos din PNRR

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

(plafonul de 9,4% din PIB care limitează cheltuielile cu pensiile - n.r.)”, „procent pentru pensii care nu există în niciun PNRR din statele membre ale UE”⁴.

Pensia de serviciu este convenită și recunoscută prin lege numai anumitor categorii de angajați ai statului, prin raportare la locul și rolul activității pe care o desfășoară, la atribuțiile pe care le exercită, activitatea implicând o anumită conduită permanentă, nenumărate restricții, obligații legale și limitări ale drepturilor ce sunt acordate pentru ceilalți cetățeni. A nu se pierde din vedere că **magistrații sunt singura categorie profesională de bugetari care nu au, în sens formal, calitatea de angajați, neavând, prin urmare, raporturi specifice celor de angajat-angajator cu instanțele / parchetele. Judecătorii și procurorii nu au un contract de muncă. Judecătorii sunt independenți, inamovibili și se supun numai legii, iar procurorii se bucură de stabilitate și sunt independenți, în condițiile legii. Judecătorii și procurorii sunt numiți și eliberați în/din funcție numai prin decret prezidențial și depun un jurământ solemn.** Ca semn al importanței și rolului judecătorilor și procurorilor în statul de drept, Constituția României le-a consacrat un text distinct (art. 125), în cadrul Capitolului 6 – „Autoritatea judecătorească”.

1.4. Existența unei pensii de serviciu în quantum mai mare decât salariul nu poate fi corectată prin încălcarea principiului constituțional al neretroactivității legii, prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție, și a dreptului la pensie, „conform legii” în vigoare la data valorificării acestui drept, astfel cum este garantat prin art. 47 alin. (2) din Constituție.

Este adevărat că, prin efectul actelor normative adoptate de celelalte puteri, de la data de 1.01.2018 diferența dintre venitul brut și venitul net al unui judecător sau procuror a crescut în mod evident, în condițiile în care începând cu acea dată venitul net este de 58,494% din venitul brut – procent care s-a aplicat și se aplică bugetarilor. Întrucât, pensia nu este grevată de toate impozitele și contribuțiile care grevează salariul, quantumul pensiei a ajuns să fie mai mare decât al salariului.

Subliniem, așadar, că această situație nu a fost determinată de demersuri ale sistemului judiciar, judecătorii și procurorii necreându-și „privilegii”, cum s-a încercat, în mod repetat, să se acrediteze în spațiul public.

AMR a propus, încă de la începutul acestei situații, luarea măsurilor, în sensul prevederii, în art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, a unei teze finale, similare celei introduse în Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate, prin art. IX din OUG nr. 59/2017, potrivit căreia quantumul net al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare decât baza de calcul a acesteia. Nu a existat voință politică pentru reglementarea situației, ci s-a preferat ca, printr-o serie de declarații publice, în perioada ce a urmat, să se

⁴ http://stiri.tvr.ro/marius-budai--banca-mondiala-ne-a-trimis-raportul-cu-cerin--ele-privitoare-la-pnrr--pensiile-militare---cuprinse-intr-un-jalon_917042.html#view

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistratilor • Membru al Asociației Europene a Magistratilor • Membru al Alianței pentru o Justiție Responsabilă în România

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

afirme că judecătorii și procurorii și-au constituit privilegiile, declanșându-se și susținându-se o campanie împotriva pensiilor noastre de serviciu – incluzând proiecte de acte normative pentru abrogarea acestor pensii ori pentru reducerea drastică a cuantumului lor.

1.5. Pe de altă parte, este cunoscut faptul că legiuitorul nu a respectat cerințele legale, constituționale și principiale legate de retribuirea magistraților, singura categorie profesională cu privire la care se aplică interdicții exprese de a avea alte venituri în afara celor convenite ca urmare a exercitării vreunei funcții didactice din învățământul superior.

Deseori, dispozițiile legale au fost încălcate, ceea ce a generat șirul de litigii de notorietate cu privire la drepturile salariale. Mai mult, **legiuitorul a omis, în mai multe rânduri, să includă judecătorii și procurorii în actul normativ care majora salariile în raport cu indicele de inflație și cu evoluția prețurilor de consum, sens în care exemplificăm anul 2000, când pentru toți bugetarii s-a dublat baza de calcul a veniturilor (valoarea de referință sectorială), magistrații fiind singura categorie profesională omisă, ceea ce a generat venituri sub nivelul majorității bugetarilor.**

Litigiile pornite de magistrați de la instanțele și parchetele din țară, au determinat Ministerul Justiției să inițieze actul normativ de corectură. În anul 2007 omisiunea s-a repetat, dar corectura nefiind făcută, magistrații au continuat să acționeze în judecată pentru drepturile încălcate. Numărul litigiilor, practica neunitară și inechitățile salariale repetate au determinat ca această injustețe legislativă să fie corectată abia în 15.12.2016, prin **Decizia nr. 794 a Curții Constituționale.**

Dacă astăzi cuantumul pensiilor magistraților este mai mare, aceasta se explică și prin includerea tuturor drepturilor încălcate de-a lungul celor trei decenii de activitate și recâștigate fie în baza hotărârilor judecătorești, fie a corecturilor impuse de Curtea Constituțională. Tăierea din nou a acestor drepturi, indiferent de titulatura dată și motivația dreptului legiuitorului de a iniția proiecte de legi, înseamnă de fapt o **încălcare a prevederilor constituționale cuprinse în art. 124-126, respectiv 147 din Constituția României.** Dacă pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor sunt acum amputate, va însemna că sutele de hotărâri judecătorești definitive sunt anulate, ceea ce este inadmisibil.

În marea majoritate a statelor Uniunii Europene, statutul magistraților și pensia de serviciu fac obiect distinct al unor reglementări speciale, avându-se în vedere normele de drept internațional ce se referă în mod expres la statutul și condiția magistraților și ținând seama de: specificul activității magistraților ; rolul și importanța socială a muncii magistraților; riscurile profesionale la care sunt expuși magistrații; incompatibilitățile și interdicțiile la care magistrații sunt supuși.

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Asociației Europene a Magistrilor • Membru al Alianței pentru o Justiție Transparentă în România

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

1.6. Reglementări naționale specifice distincte privindu-i pe magistrați, cuprinse în legi speciale, în sensul celor de mai sus, există de multă vreme în țări ca Marea Britanie, Portugalia, Italia, Elveția, Ungaria, Slovenia, Germania, Turcia, etc. În alte țări, precum Grecia, Austria și Franța, pensiile magistraților sunt reglementate prin capitol separat, inclus într-o lege generală a pensiilor.

În toate țările Uniunii Europene este prevăzută prin Constituție **obligativitatea statului de a garanta magistraților, odată cu retragerea din activitate, plata unei pensii al cărei nivel să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații, stabilindu-se procente de 75 - 80% din ultima remunerație.** Legea nr. 303/2004 și Legea nr. 303/2022 s-au înscris în această linie, de vreme ce au prevăzut / prevăd o „pensie de serviciu în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de indemnizația de încadrare brută lunară și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării”⁵.

În Germania, Curtea Constituțională Federală a stabilit, prin Decizia nr. 2409/2007, că funcționarii publici au un statut similar celui al magistraților și că, în consecință, „considerentele de ordin financiar și eforturile de a reduce cheltuielile bugetare nu pot fi primite ca o legitimare suficientă de a reduce pensiile. Valoarea mijloacelor de întreținere adecvată, datorată de angajator, oricine ar fi el, nu reprezintă o mărime cu dimensiuni variabile în mod arbitrar, care să se poată măsura în funcție de posibilitățile economice ale bugetului de stat și de evaluările politice ale urgenței unor măsuri”.

În plus, **astfel cum am dovedit mai sus, nu cheltuielile cu pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor sunt cele care grevează în mod semnificativ bugetul de stat, ci cheltuielile cu celelalte pensii de serviciu și speciale.**

1.7. În pofida unor informații trunchiate prezentate în spațiul public, **judecătorii și procurorii nu au fost și nu sunt scutiți de la plata contribuției la bugetul de asigurări sociale, în cuantumul prevăzut de lege, aplicabil bugetarilor.**

Astfel, până la data de 31.12.2017, a fost respectată schema legală de reținere și virare a acestei contribuții respectiv 15% de la „angajator”⁶, iar 10,5%⁷ din venitul lunar al fiecărui judecător și procuror. De asemenea, începând cu 1.01.2018, când contribuțiile au trecut de la „angajator” la „angajat”, **fiecărui judecător și procuror i se reține lunar procentul de 25%, cu titlu de contribuție la bugetul de asigurări sociale.**

⁵ Art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, art. 21 alin. (1) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor

⁶ a se vedea observațiile cuprinse la pct. 1.2. alineatul final, cu privire la noțiunea de „angajator” / „angajat” în cazul judecătorilor și procurorilor

⁷ conform cotei de contribuție la nivelul anului 2017, prevăzută de lege

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Association/Unions of Magistrates • Members of European Justice Council (European Council of Judges)

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

1.8. Faptul că proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu **pune probleme de neconstituționalitate a fost relevat și în Adresa nr. 3/92.324/2312.2022, emisă de Ministerul Justiției și transmisă Ministerului Muncii și Solidarității Sociale cu privire la acest proiect, precum și în Avizul Consiliului Legislativ nr. 1481/28.12.2022.**

Astfel, s-a arătat că în jurisprudența Curții Constituționale există decizii în care s-a reținut expres ca recalcularea pensiilor de serviciu reprezintă o afectare a principiului neretroactivității legii și, implicit, a principiului *tempus regit actum*, în sensul că **legea nouă nu ar putea afecta cuantumul pensiilor de serviciu stabilite anterior intrării sale în vigoare, deci pentru care s-au emis decizii de pensionare anterior intrării în vigoare a legii noi.** O asemenea soluție a fost cuprinsă în **jurisprudența recentă a Curții Constituționale, respectiv în Decizia nr. 343/2020, paragr. 21, în Decizia nr. 810/2019, paragr. 51 și 57⁸.**

1.9. Deși ministrul muncii a declarat, în data de 20 noiembrie 2022, că modificările referitoare la pensiile de serviciu ale magistraților *s-au făcut în urma consultărilor cu reprezentanții sistemului judiciar⁹, asociațiile profesionale ale magistraților nu au fost consultate, ba mai mult, așa cum am subliniat, după dezbaterile și votul din Parlament, a fost promulgată Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor (intrată în vigoare la 16 decembrie 2022), care nu conține modificări referitor la pensiile de serviciu ale magistraților.*

1.10. Lansarea în spațiul public, în luna octombrie 2022, a unui proiect de ordonanță de urgență privind modificarea prevederilor referitoare la pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor – proiect care nu a fost confirmat, ulterior, de puterea executivă –, precum și înregistrarea la Senat a proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (L 4/2023) au constituit elemente de instabilitate, prin raportare la „speranța legitimă”, noțiune cu privire la care s-a statuat, în numeroase soluții de speță ale Curții Europene a Drepturilor Omului, că trebuie înțeleasă și interpretată ca avându-și temeiul în dreptul cetățeanului la **coerență și siguranță legislativă, astfel ca, în temeiul legii, acesta să își poată valorifica, păstra și apăra drepturile. Este vorba despre concretizarea principiului constituțional, propriu oricărui stat de drept, privind supremația legii.**

⁸ <https://www.luju.ro/predoii-aranca-in-aer-proiectul-privind-pensiile-magistratilor-adresa-ministrului-justitiei-catalin-predoii-catre-ministerul-muncii-magistratii-care-au-si-alte-vechimi-decat-cele-de-judecator-si-procuror-sunt-intr-un-procent-semnificativ-circa-40-iar-elim>

⁹ <https://www.luju.ro/draft-final-pentru-pensiile-magistratilor-primele-informatii-concrete-despre-noile-conditii-de-pensionare-pentru-judecatori-si-procurori-vechimea-in-specialitatea-studiilor-sa-fie-cel-putin-vechimea-din-sistemul-public-de-pensii-si-anume-de-15-ani-intr-ad>

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Asociației Europene a Magistrilor • Membru al Asociației pentru o Justiție Europeană în România

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

În consecință, în perioada noiembrie 2022 – ianuarie 2023, au fost înregistrate la Consiliul Superior al Magistraturii 335 de cereri de eliberare din funcție prin pensionare, formulate de judecători (246) și de procurori (89).

Gravitatea situației este probată prin faptul că, dacă în perioada iulie 2019 – ianuarie 2023, adică în decursul a 43 de luni, au fost eliberați din funcție, prin pensionare, 654 de magistrați, în ultimele 3 luni au depus cereri de eliberare din funcție, prin pensionare, 335 magistrați!

Cu alte cuvinte, prin raportare la datele publicate de CSM vizând resursele umane la data de 1 februarie 2023, **numărul magistraților care au formulat cereri de pensionare în ultimele 3 luni este egal cu numărul judecătorilor din 9 curți de apel la un loc sau cu numărul procurorilor din tot atâtea parchete de pe lângă curțile de apel la un loc** (de exemplu, Curtea de Apel Alba-Iulia, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Târgu-Mureș sau Parchetele de pe lângă aceste curți de apel).

Lipsa vădită și acută a resurselor umane determinată de această stare de lucruri va avea implicații negative majore asupra organizării activității instanțelor și parchetelor, asupra celerității și calității actului de justiție al cărui destinatar este cetățeanul.

În acest context dramatic s-a vehiculat ideea potrivit căreia „golul” lăsat în instanțe și parchete prin valul de pensionări fără precedent va putea fi umplut ca urmare a reîncadrărilor în profesie, întrucât, în luna martie 2023, CSM a programat o sesiune de reîncadrări în magistratură.

Anomalia acestei abordări este evidentă. Pe de o parte, se preconizează o „reformă” a pensiilor de serviciu ale magistraților care, în mod evident, determină efecte alarmante, prin pensionarea a sute de judecători și procurori. Pe de altă parte, ni se propune reîncadrarea magistraților plecați astfel la pensie, cu plata salariului lunar, plus 15% din pensia de serviciu¹⁰. Deci, preconizată „economie” la cheltuielile bugetare, în numele căreia a fost lansată „reforma” pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor, este o iluzie a cărei principală consecință nu va fi economia la buget, ci prejudicierea actului de justiție.

1.11. Cu ocazia ședinței de constituire a Consiliului Superior al Magistraturii, din data de 5.01.2023, președinta Înaltei Curți de Casație și Justiție a evidențiat următoarele aspecte esențiale, în acord cu jurisprudența Curții Constituționale, cu realitățile sistemului judiciar, cu consecințele proiectului de lege asupra activității instanțelor și parchetelor, precum și asupra cetățenilor: *„Avem deja preconizată o reformă a sistemului de pensii de serviciu, care a generat, din păcate, o emoție colectivă, care ne afectează atât pe noi*

¹⁰ conform art. 216 alin. (2) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

ca sistem judiciar, cât și pe cetățenii României, în contextul în care ieșirea din sistem a multor colegi cu mare experiență și valoare profesională poate afecta cel puțin pe termen scurt, dacă nu și pe termen mediu, calitatea actului de justiție. În acest context, aș dori să subliniez faptul că toate aceste chestiuni trebuie să fie abordate cu maximă responsabilitate, atât în exteriorul, cât și în interior sistemului judiciar. Responsabilitatea din exteriorul sistemului judiciar rămâne întemeiată pe înțelegerea corectă a rolului pe care aspectele legate de statutul judecătorului sau procurorului îl joacă pentru independența acestuia. Garanțiile financiare care se acordă magistratului reprezintă nu doar o compensație pentru sistemul de incompatibilități, interdicții sau condiții de muncă, dar mai ales o garanție acordată până la urmă cetățeanului, în sensul că este asigurat cadrul necesar pentru o judecată corectă, onestă, imparțială, protejată de orice influență externă”¹¹.

2. Referitor la modificările vizând Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice

Nr. crt.	Forma actuală din Legea nr. 303/2022, respectiv din Legea nr. 567/2004	Forma din proiectul L4/2023	Observații / amendamente
1.	<i>Art. 211 alineatul (1) Judecătorii, procurorii, judecătorii de la Curtea Constituțională, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și</i>	<i>Art. 211 alineatul (1) Judecătorii, procurorii, judecătorii de la Curtea Constituțională, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și</i>	Textul încalcă principiile constituționale și legale specifice unui stat de drept. Anumite corecturi ce ar putea fi aduse prin amendamente ar viza următoarele aspecte, însă acestea nu pot asigura eliminarea tuturor încălcărilor: <i>(...) indiferent de vârstă, cu o vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții și aplicabilă în condițiile art. II, se pot pensiona la</i>

¹¹ <https://ziare.com/reforma-pensii-speciale/sefa-iccj-reforma-pensii-speciale-1781417>

<p>Justiție și de la Curtea Constituțională și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, indiferent de vârstă, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în funcțiile de judecător, procuror, judecător de la Curtea Constituțională, magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție și la Curtea Constituțională, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi, avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, grefier</p>	<p>Justiție și de la Curtea Constituțională și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, indiferent de vârstă, cu o vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se pot pensiona la cerere și pot beneficia de o pensie de serviciu în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și sporurile cu caracter permanent aferente oricăror 12 luni consecutive din ultimii 10 ani de activitate înainte de data pensionării, actualizate la această dată prin raportare la valoarea veniturilor brute ale unui judecător sau procuror în</p>	<p><i>cerere (...) și beneficiază de o pensie de serviciu în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și sporurile cu caracter permanent aferente oricăror 12 luni consecutive din ultimii 10 ani de activitate înainte de data pensionării, actualizate la această dată. Actualizarea se face prin raportare la valoarea maximă în plată în cadrul familiei ocupaționale „Justiție” a veniturilor brute ale unui judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. (...) Cuantumul pensiei (...). La acest cuantum se adaugă câte 1% din baza de calcul, pentru fiecare an ce depășește vechimea de 25 de ani, prevăzută mai sus. Stabilirea bazei de calcul (...) se face la cererea beneficiarului dreptului de pensie, depusă la instanța sau parchetul la care și-a desfășurat activitatea la data formulării cererii de pensionare.</i></p> <p>A. Se pune următoarea întrebare îndreptățită: În contextul cunoscut al inechităților salariale care s-au perpetuat ani la rând, acestea existând și în prezent, de ce proiectul nu conține nicio dispoziție care să asigure baza de calcul a pensiei, prin raportare la valoarea veniturilor convenite unui judecător în activitate, la nivelul maxim în plată al acestor venituri, existent în familia ocupațională „Justiție” (în condiții identice de funcție, vechime, grad profesional)?</p> <p>Cu alte cuvinte, la stabilirea bazei de calcul, judecătorul are dreptul să beneficieze, <i>mutatis mutandis</i>, de Decizia nr. 794/2016 a Curții Constituționale, cu atât mai mult cu cât este de notorietate situația potrivit căreia veniturile convenite unui judecător în activitate sunt diferite de la o instanță la alta, chiar în condiții identice de funcție,</p>
--	---	---

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Asociației Europene a Magistrilor • Membru al Alianței pentru o Justiție Tangibilă în România

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

<p>cu studii superioare juridice, consilier juridic sau jurisconsult se pot pensiona la cerere și pot beneficia de o pensie de serviciu în quantum de 80% din baza de calcul reprezentată de indemnizația de încadrare brută lunară și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării.</p>	<p>activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Cuantumul pensiei nete nu poate fi mai mare decât 100% din media veniturilor nete aferente bazei de calcul. Stabilirea bazei de calcul în condițiile prezentului alineat se face la cererea beneficiarului dreptului de pensie, depusă la angajator.</p>	<p>vechime și grad profesional.</p> <p>Textul nu respectă principiul forței obligatorii a hotărârilor judecătorești. Astfel, în proiect se propune ca baza de calcul sa fie „reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și sporurile cu caracter permanent aferente oricăror 12 luni consecutive din ultimii 10 ani de activitate înainte de data pensionării, actualizate la această dată prin raportarea la valoarea veniturilor cuvenite unui judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional”. Dar, sintagma „condiții identice de funcție, vechime și grad profesional” nu include și drepturile concret recunoscute. Nu există nicio garanție necesară, în proiectul de lege, care să asigure valorificarea, la momentul calculării pensiei, prin raportare la valoarea veniturilor cuvenite unui judecător sau procuror în activitate, a tuturor drepturilor recunoscute prin lege și hotărâri judecătorești definitive.</p> <p>O asemenea abordare nu va duce la depășirea veniturilor unui judecător sau procuror în activitate pentru că trebuie să se țină seama de nivelul acestor venituri. Însă, va face posibil, în mod îndreptățit, ca veniturile recunoscute prin hotărâri judecătorești și reflectate în drepturile salariale ale unui judecător sau procuror în activitate să se regăsească și în baza de calcul a pensiei, la momentul la care judecătorul sau procurorul solicită eliberare din funcție.</p> <p>A se vedea forma și argumentele de la <i>art. 211 alin. (4¹)</i> – nr. crt. 4.</p> <p>B. S-a exprimat dezacordul și îngrijorarea în legătură cu prevederea normativă ce condiționează acordarea beneficiului pensiei de serviciu de</p>
--	---	---

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council of International and Magistrates • Members of Institute of Magistrates • Members of Chamber Justice • Justice Department in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

îndeplinirea condiției de vechime de cel puțin 25 de ani exclusiv în magistratură, fără a mai fi avută în vedere la calculul acesteia perioada de timp de 5 ani, cerută pentru accesarea în magistratură.

Tabelul de la Art. II din proiect, care elimină etapizat vechimea de 5 ani în alte funcții juridice, aceasta nemailuându-se în considerare începând cu anul 2028, **încalcă principiul neretroactivității legii și principiul stabilității statutului judecătorului**, precum și art. 16 alin. (1) și ale art. 47 alin. (2) din Constituția României; de asemenea, dispozițiile textului de lege propus încalcă **principiile previzibilității (predictibilității) legii și încrederii legitime**. În acest sens, a se vedea opiniile rezumate cu privire la Art. II din proiect.

Eliminarea într-un termen scurt a vechimii anterioare în specialitate juridică, de la calcularea vechimii prevăzute de lege pentru a beneficia de pensie de serviciu, menține o discriminare în raport cu celelalte profesii, ce **nu poate fi justificată obiectiv în condițiile în care, la intrarea în profesie, vechimea de 5 ani în alte funcții juridice constituie o condiție pentru participarea la concursul de admitere în magistratură**. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării respectării cerinței de previzibilitate a legii, instituind în acest sens și o serie de repere pe care legiuitorul național trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe.

C. Nereglementarea unor norme tranzitorii elocvente față de realitățile sistemului judiciar, menite să asigure coerența cadrului normativ și să nu accentueze insuficiența deja vădită a resurselor umane, reprezintă o încălcare a exigențelor constituționale referitoare la

Asociația
Magistraților din
România

Members of Councils, Prosecutors and Registrars • Members of District Courts and Registrars • Members of District Courts and Justices (Magistrates) in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

In hoc signo vinces
ANMPR

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

principiul securității juridice, care impune legiuitorului limite în activitatea de modificare a normelor juridice, limite care să asigure stabilitatea regulilor instituite, astfel cum prevăd și dispozițiile cuprinse în art. 26 teza întâi din Legea nr. 24/2000, potrivit căreia „Proiectul de act normativ trebuie să cuprindă soluții legislative pentru situații tranzitorii, în cazul în care prin noua reglementare sunt afectate raporturi sau situații juridice născute sub vechea reglementare, dar care nu și-au produs în întregime efectele până la data intrării în vigoare a noii reglementări”. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații ce respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare.

S-a propus ca la calculul condiției de vechime de 25 de ani să fie avută în vedere perioada de timp în care judecătorii au îndeplinit funcții juridice pe o perioadă de maxim 10 ani (cu titlu de exemplu), ca dispoziție normativă tranzitorie, pentru cei care sunt la acest moment în sistem, **în scopul de a se evita un nou val de pensionări, în condițiile în care instanțele și parchetele sunt deja afectate în mod evident de numărul mare al eliberărilor din funcție, prin pensionare**, dar și pentru a fi respectat caracterul predictibil al normelor în vigoare la momentul accederii în sistem, în considerarea căreia mulți dintre judecători au ales această carieră profesională.

În ipoteza în care puterea legislativă va ignora situația concretă în care se află instanțele și parchetele prin raportare la lipsa acută de resurse umane, **se va ajunge la un blocaj al activității, în condițiile în care există deja destule instanțe și parchete care își desfășoară activitatea doar cu 1, 2 sau 3 procurori ori judecători.**

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Asociației Europene a Magistrilor • Membru al Asociației pentru o Justiție Tangibilă în România

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

Neluarea în considerare a nici măcar unei perioade minime de vechime anterioară, în specialitate juridică, este de natură să descurajeze serios intrarea în magistratură a juriștilor cu experiență, având ca efect **neocuparea posturilor vacante la instanțele considerate mai puțin atractive de către absolvenții de INM.**

În susținerea argumentelor relevate, invocăm și Avizul Consiliului Legislativ în care s-a făcut trimitere expresă la **Decizia nr. 328/2020 a Curții Constituționale** (paragr. 19), la **Decizia nr. 900/2020 a Curții Constituționale** (paragr. 114) și s-a subliniat că „*În virtutea principiului speranței legitime, titularii unor drepturi prezente sau viitoare (la care au vocație) au un drept la continuitatea acțiunii statale, astfel încât statul să nu încalce încrederea legitimă a persoanelor în stabilitatea și continuitatea acțiunilor lor, fiind încurajate să-și planifice acțiunile pe termen scurt, dar și pe termen lung, prin raportare la propriile persoane și familii și determinând o anumită conduită în gestionarea bunurilor lor prezente și viitoare*” (pct. 6.1. alin. 3 din Aviz).

D. Argumentele anterior prezentate sunt confirmate prin considerentele Avizului Consiliului Legislativ în care s-a evidențiat faptul că „*ar fi trebuit avute în vedere aspecte precum: speranța de viață a românilor, lipsa de personal specializat la instanțe și parchete, volumul de muncă al unui magistrat, numărul persoanelor din sistem care au fost admise în magistratură cu recunoașterea vechimii din alte profesii, numărul persoanelor care au vocație de a se pensiona înainte de intrarea în vigoare a legii, previzionarea modului în care va fi afectată*

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute Superior of Magistrates • Members of Chamber Justice & Justice Management in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

2.		La articolul 211, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1 ¹), cu următorul cuprins: „(1 ¹) Președintele Înaltei	<p><u>administrarea justiției în urma pensionărilor masive sau părăsirii sistemului de către persoane cu experiență dobândită în alte profesii care nu mai au nici un interes de a rămâne, dată fiind mica probabilitate de a realiza o vechime de 25 de ani în magistratură anterior împlinirii unei vârste rezonabile și solicitarea neuropsihică la care sunt supuși magistrații</u> (pct. 4 alin.6 din Aviz).</p> <p>E. Judecătorii și procurorii nu sunt „angajați”, iar instanțele și parchetele nu au calitatea de „angajatori”, magistrații neavând raporturi de muncă specifice care să permită utilizarea, într-un proiect de lege, a termenului de „angajator”, cu referire la instanțele sau parchetele la care își desfășoară activitatea.</p> <p>Orice altă abordare încalcă dispozițiile constituționale care consacră rolul și locul justiției ca „autoritate” în stat, astfel cum se prevede în Cap. 6 din Constituție. Cu privire la neconstituționalitatea termenului de „angajat” și „angajator”, prin raportare la judecători și procurori, a se vedea pct. 1.3. din acest Memoriu.</p> <p>F. Referitor la procentul de 1%, a se vedea argumentele de la nr. crt. 3., vizând Art. 211 alineatul (2) din Legea nr. 303/2022.</p> <p><i>Eliminarea acestui alineat.</i></p> <p>Se creează un privilegiu nejustificat pentru judecătorii și procurorii ce îndeplinesc funcțiile enumerate în art. 211 alin. (1¹), care se propune a fi introdus. Concluzia rezultă din faptul că singura condiție cerută pentru a beneficia de pensia de serviciu este să fi exercitat respectiva funcție</p>
----	--	---	--

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Member of Institute European of Magistrates • Member of Alliance Justice & Justice (European in Sweden)

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

In hoc signo vinces

ANMPR

Curți de Casație și Justiție, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, precum și membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii pot beneficia, după expirarea unui mandat întreg, de pensia de serviciu, în cuantumul stabilit la alin. (1).”

3. Art. 211 alineatul (2)
Pentru fiecare an care depășește vechimea prevăzută la alin. (1), la cuantumul pensiei de serviciu se adaugă câte

La articolul 211, alineatul (2) se abrogă.

timp de un mandat întreg.

Prin urmare, „după expirarea unui mandat întreg”, pot beneficia de pensia de serviciu, „în cuantumul stabilit la alin. (1)”.

Referirea doar la cuantum nu include, nicidecum, condiția vechimii de cel puțin 25 de ani ca judecător sau procuror, prevăzută în mod expres, ca o condiție *sine qua non*, pentru toți ceilalți judecători sau procurori, în art. 211 alin. (1) din proiect.

Diferențierea făcută în favoarea judecătorilor și procurorilor care au ocupat una dintre funcțiile enumerate, este nejustificată, de vreme ce singura condiție cerută pentru ca aceștia să beneficieze de pensia de serviciu este să fi exercitat respectiva funcție pe durata „unui mandat întreg”, adică 3 ani, respectiv 6 ani – în cazul membrilor CSM.

În același timp, **tuturor celorlalți judecători și procurori li se impune vechimea de 25 de ani**, neacordându-li-se nici măcar beneficiul recunoașterii vechimii de 5 ani în alte funcții juridice – această vechime fiind recunoscută numai în anul 2023 –, cu toate că a constituit o condiție pentru participarea la concursul de admitere în magistratură.

Ne opunem abrogării art. 211 alin. (2).

A. Cunoșteam faptul că, cu ocazia dezbaterilor asupra Legilor justiției, s-a discutat, referitor la **oferirea unui stimulent pentru păstrarea judecătorilor în activitate după împlinirea vechimii de pensionare**, acordarea a câte 1% la salariu, pentru fiecare an ce depășește vechimea de 25 ani. Soluția a fost propusă din interiorul sistemului și a avut în vedere

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Unions of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transport in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

*1% din baza de calcul,
fără a o putea depăși.*

faptul că ne aflăm în pragul unei crize a resurselor umane, care va avea consecințe negative vizibile asupra organizării și funcționării instanțelor, respectiv asupra celerității și calității actului de justiție.

Cu alte cuvinte, discuțiile au fost în sensul ca un judecător ce are, de exemplu, o vechime de 30 de ani, să aibă un procent de 5% în plus la salariu. Cu toate că, din cunoștințele noastre, nu au existat opoziții vădite la un asemenea punct de vedere, propunerea nu a fost concretizată într-o reglementare, pe motiv că trebuie adusă o modificare legii salarizării.

Observăm, însă, că s-a luat totuși o măsură, vădit defavorabilă judecătorilor și procurorilor, în sensul eliminării procentului de 1% pentru fiecare an ce depășește vechimea de 25 de ani, fără nicio garanție concretă că acest procent se va regăsi ca stimulent în salariu, pentru păstrarea în activitate a judecătorilor sau procurorilor care ar putea să ceară eliberarea din funcție, prin pensionare.

B. Propunerea de abrogare a acestui text de lege lovește tocmai în judecătorii și procurorii care, din pasiune pentru profesie, au acceptat să lucreze în continuare, după ce îndeplineau condiția de vechime ce le permitea să se pensioneze. Așadar, acestor colegi care au contribuit la buna desfășurare a activității instanțelor și parchetelor, ani la rând, deși ar fi putut încasa o pensie mai mare decât salariul, li se transmite, prin proiect, că efortul și dedicarea lor nu au contat. Un asemenea mesaj al puterii legislative va contribui la creșterea valului de pensionări care deja a atins cote alarmante.

În loc să stimuleze judecătorii și procurorii care, din devotament pentru profesie, au rămas în activitate după împlinirea vechimii de 25

Asociația
Magistrilor din
România

Member of Council International of Magistrates • Member of Institute/Unions of Magistrates • Member of Alliance Justice & Justice Transport in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului

www.ajado.ro

In hoc signo vinces
ANMPR

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

de ani, concurând, în mod efectiv și benefic, la buna organizare a activității instanțelor / parchetelor și la calitatea actului de justiție, atât prin exercitarea, în continuare, a atribuțiilor de judecător / procuror, cât și prin experiența pe care au dobândit-o în această calitate, legiuitorul propune un proiect prin care îi prejudiciază.

Astfel, cuantumul pensiei acestor judecători și procurori va fi redus, potrivit proiectului, în condițiile în care li se neagă dreptul la procentul de 1% pentru fiecare an ce depășește vechimea de 25 de ani, cu toate că acest procent a fost avut în vedere la calculul cuprins în decizia de pensionare, emisă de casa județeană de pensii.

Aceeași este și situația colegilor judecători și procurori pensionari care, așa cum subliniam, au rămas în profesie ani la rând, după împlinirea vârstei de pensionare, și care deodată se văd în situația de a li se nega recunoașterea procentului de 1% pe fiecare an în plus, după ce, pe tot parcursul perioadei ce a depășit vechimea de 25 ani, dar ei au rămas în activitate, au avut garantarea acestui procent la pensie, prin Legea nr. 303/2004.

În baza de calcul pentru stabilirea pensiei de serviciu nu se includ sumele primite cu titlu de prime, premii, decontări, diurne sau oricare alte drepturi care nu au un caracter permanent. În baza de calcul se includ drepturile salariale actualizate la data pensionării, recunoscute prin hotărâri judecătorești, aferente perioadei luate în considerare la stabilirea bazei de calcul, indiferent de data plății acestor drepturi salariale.

4.

La articolul 211, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) În baza de calcul pentru stabilirea pensiei de serviciu nu se includ sumele primite cu titlu de prime, premii, decontări, restituiri

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute European of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

de drepturi salariale aferente altei perioade decât cea avută în considerare la stabilirea dreptului de pensie, diurne sau oricare alte drepturi care nu au un caracter permanent.”

A. În enumerarea din alin. (4¹), ce se propune a fi introdus la art. 211, **sunt folosiți, în mod confuz, mai mulți termeni.**

Textul are în vedere enumerarea categoriilor de sume care nu se includ în baza de calcul pentru stabilirea pensiei de serviciu. Însă, această enumerare se referă și la „*restituirii*” de drepturi salariale, termen ce apare ca privind recunoașterea și plata unor drepturi salariale cuvenite judecătorilor, dar neacordate acestora în mod nelegal, drepturi stabilite prin hotărâri judecătorești definitive.

Incluzând „*restituirile*” de drepturi salariale în categoria „*drepturilor care nu au un caracter permanent*” se induce ideea că drepturile salariale de care judecătorii și procurorii au fost lipsiți în mod nelegal, astfel cum rezultă din hotărâri judecătorești definitive, nu ar avea caracter permanent, în condițiile în care drepturile salariale restante au fost plătite în 5 tranșe, și nu lunar. Această situație a fost determinată prin voința legiuitorului, iar modalitatea de plată a debitului stabilit prin hotărâri judecătorești definitive nu schimbă caracterul permanent al respectivelor sume, bunăoară, valoarea de referință sectorială ce se cuvenea a fi luată în calcul în fiecare lună la plata salariului judecătorilor și procurorilor.

Niciuna dintre puterile statului nu are abilitatea legală de a nesocoti puterea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești definitive, adică de a stabili dacă respectiva hotărâre se cuvine sau nu să fie respectată.

Curtea Constituțională a dat următoarea dezlegare general obligatorie: „*Curtea reține că hotărârea judecătorească, chiar dacă are efecte inter partes, interpretează norme de lege cu aplicabilitate generală. În procesul de aplicare a legii, scopul interpretării unei norme juridice constă în a stabili care este sfera situațiilor de fapt concrete, la care*

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Councils of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transport in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

norma juridică respectivă se referă, și în a se asigura astfel corecta aplicare a acelei norme, interpretarea fiind necesară pentru a clarifica și a limpezi sensul exact al normei, și pentru a defini, cu toată precizia, voința legiuitorului. Or, Curtea constată că hotărârile judecătorești prin care s-a recunoscut majorarea indemnizației de încadrare, cum sunt cele prin care s-au stabilit majorările de 2%, 5% și respectiv 11% acordate magistraților și personalului asimilat, au aplicabilitate generală și se deosebesc de ipotezele în care, tot prin hotărâre judecătorească, ar fi fost recunoscute anumite drepturi în baza unor situații de fapt particulare, fără aplicabilitate generală (cum ar fi, spre exemplu, ipoteza în care o persoană a avut recunoscut sporul de doctorat)” (paragr. 26 din Decizia CCR nr. 794/2016).

Or, astfel cum a stabilit Plenul Curții Constituționale prin Decizia nr. 1/1995 sau cum a stabilit Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1415/4 noiembrie 2009, **„puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. În consecință, atât Parlamentul, cât și Guvernul, respectiv autoritățile și instituțiile publice urmează să respecte întru totul atât considerentele, cât și dispozitivul prezentei decizii”**.

Așadar, drepturile salariale recunoscute și acordate prin hotărâri judecătorești **au caracter permanent**, fiind stabilite pentru fiecare lună, așa încât nu se pot încadra, nici din această perspectivă concretă, în art. 211 alin. (4¹) din proiect, textul propus excluzând doar drepturile „care nu au un caracter permanent”. **Faptul că drepturile salariale recunoscute prin hotărâri judecătorești au fost încasate doar într-o anumită lună**

Asociația
Magistratilor din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Association of Magistrates • Members of European Justice • Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului

www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

din an, în mod eșalonat, pe 5 ani, ca urmare a unor acte normative adoptate cu privire la executarea creanțelor, nu schimbă nici natura juridică și nici caracterul permanent al acestor drepturi.

Confuză este și sintagma „*altei perioade*”, cu referire la drepturile salariale „*restituite*” și care nu s-ar include în baza de calcul pentru stabilirea pensiei de serviciu.

Nu se înțelege despre ce „*altă perioadă*” este vorba, de vreme ce calculul redat în art. 211 alin. (1) nu are în vedere decât oricare 12 luni consecutive din ultimii 10 ani de activitate înainte de data pensionării.

Or, potrivit art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000, „*Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor*”.

De asemenea, incorectă, în contextul aceste propuneri legislative, este și formularea „*stabilirea dreptului la pensie*”, în condițiile în care „*dreptul*” la pensie este prevăzut prin lege, fiind un drept al fiecărui judecător și procuror care îndeplinește condițiile legale. Prin urmare, dreptul la pensie nu este „*stabilit*” odată cu stabilirea quantumului acesteia.

De aceea, formularea corectă ar fi, „*stabilirea bazei de calcul*”, și nu „*stabilirea dreptului de pensie*”.

5. Art. 213 alineatul (2)
Pensiile de serviciu,

La articolul 213, alineatul
(2) se modifică și va avea
următorul cuprins: „(2)

(...) *Actualizarea se realizează prin aplicarea procentului de majorare a indemnizațiilor brute lunare pentru un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Data actualizării și*

Asociația
Magistrilor din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Asociației Europene a Magistrilor • Membru al Asociației pentru o Justiție Tangibilă în România

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

inclusiv pensia de invaliditate și pensia de urmaș, se actualizează procentual ori de câte ori se majorează indemnizația de încadrare brută lunară pentru judecătorii sau procurorii în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Actualizarea se realizează prin aplicarea asupra pensiei a procentului de majorare a indemnizației de încadrare brute lunare pentru judecătorii sau procurorii în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Data actualizării și procentul de majorare a indemnizației de încadrare brute lunare se

Pensiile de serviciu, inclusiv pensia de invaliditate și pensia de urmaș, se actualizează procentual ori de câte ori se majorează indemnizația de încadrare brută lunară pentru judecătorii sau procurorii în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Actualizarea se realizează proporțional cu majorarea indemnizațiilor brute lunare pentru un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Data actualizării și procentul de majorare a indemnizației de încadrare brute lunare se comunică casei teritoriale de pensii ori sectoriale competente, de către ordonatorii principali de credite implicați.”

procentul de majorare a indemnizației de încadrare brute lunare se comunică casei teritoriale de pensii ori sectoriale competente, de către ordonatorii principali de credite.

Art. I pct. 7 din proiect modifică art. 213 alin. (2) din Legea nr. 303/2022, operând, spre deosebire de Legea nr. 303/2022, nu numai cu sintagma „actualizare procentuală”, ci și cu sintagma „actualizare care se realizează proporțional”.

În măsura în care înțelesul este perceput ca similar, se evită probleme suplimentare în valorificarea drepturilor legale ale judecătorilor și procurorilor. De subliniat, totuși, că formularea din art. 213 alin. (2) al Legii nr. 303/2022 este mai clară, arătând că actualizarea se realizează prin „aplicarea” asupra pensiei a „procentului de majorare” a indemnizației de încadrare brute lunare.

Însă, în cazul în care sintagma nou introdusă va fi interpretată ca având și alte valențe decât aplicarea procentului concret, odată cu majorarea componentelor bazei de calcul pentru un judecător sau procuror în activitate, se va ajunge la aplicare diferențiată, mai cu seamă că vorbim despre modalitatea de interpretare și punere în practică a legii de către 42 de case de pensii, la nivel teritorial.

De aceea, este nevoie, din perspectiva normelor de tehnică legislativă, pentru claritatea textului, să se opereze cu aceeași termeni.

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Councils of Magistrates • Members of European Justice • Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

comunică Casei Naționale de Pensii Publice sau casei de pensii teritoriale ori sectoriale competente de către ordonatorii principali de credite implicați.

6.

Art. II. - Prin derogare de la art. 211 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, până în anul 2027, la calculul condiției de vechime de 25 de ani se poate lua în considerare etapizat, în funcție de anul pensionării, și o perioadă maximă în care judecătorul, procurorul, magistratul-asistent sau personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor a îndeplinit funcțiile de judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi la secția jurisdicțională a Curții de

Prin derogare de la art. 211 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, la calculul condiției de vechime de 25 de ani se ia în considerare perioada maximă de 5 ani în care în care judecătorul, procurorul, magistratul-asistent sau personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor a îndeplinit funcțiile de (...). De asemenea, se poate lua în considerare etapizat, în funcție de anul pensionării, și o perioadă maximă în care judecătorul, procurorul, magistratul-asistent sau personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor a îndeplinit funcțiile de judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi, avocat, notar, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, greșier cu studii superioare juridice, consilier juridic sau jurisconsult, după cum urmează:

2023 – 5 ani;
2024 – 4 ani;
2025 – 3 ani;
2026 – 2 ani;
2027 – 1 an.

A. Eliminarea în mod etapizat, dar într-o perioadă scurtă de timp, din

Asociația
Magistratilor din
ROMANIA

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute European of Magistrates • Members of European Justice Institute (European Institute)

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

In hoc signo vinces
ANMPR

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

Conturi, avocat, notar, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, grefier cu studii superioare juridice, consilier juridic sau jurisconsult, după cum urmează:

Anul pensionării

Vechimea maximă în funcțiile asimilate de judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi la secția juridictională a Curții de Conturi, avocat, notar, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, grefier cu studii superioare juridice, consilier juridic sau jurisconsult:

2023 – 5 ani

2024 – 4 ani

2025 – 3 ani

2026 – 2 ani

2027 – 1 an.

calculul vechimii necesare pentru acordarea pensiei de serviciu, a perioadei în care judecătorul a îndeplinit funcțiile de judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi la secția juridictională a Curții de Conturi, avocat, notar, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, grefier cu studii superioare juridice, consilier juridic sau jurisconsult, încalcă **principiul neretroactivității legii și principiul stabilității statutului de judecător, precum și art. 16 alin. (1) și ale art. 47 alin. (2) din Constituția României.**

De asemenea, dispozițiile textului de lege propus încalcă **principiile previzibilității (predictibilității) legii și încrederii legitime**, dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, încălcând, de asemenea, Declarația cu privire la principiile de independență a justiției (adoptată de Conferința Președinților de Instanțe Supreme din Europa Centrală și de Est, din 14 octombrie 2015), care stabilește, în art. 27, că „*Judecătorii trebuie să primească o compensație pe măsura profesiei și îndatoririlor lor și să dispună de condiții adecvate de lucru. Judecătorii trebuie să beneficieze de o instruire adecvată. (...) Remunerația și condițiile de lucru ale judecătorilor nu pot fi modificate în dezavantajul judecătorilor în timpul mandatului, cu excepția situațiilor deosebite de natură economică sau bugetară*”.

Eliminarea, începând cu anul 2028, a vechimii de 5 ani în specialitatea juridică cerută ca o condiție imperativă de participare la concursul de admitere în magistratură, va accentua în următoarea perioadă de timp demersurile de eliberare din funcție, prin pensionare, a judecătorilor și procurorilor, cu **consecința agravării crizei resurselor umane.**

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Councils of Magistrates • Members of European Justice • Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

Referitor la neincluderea ofițerilor de poliție judiciară în categoria profesiilor juridice din Art. II, a fost formulat următorul punct de vedere:

În Decizia nr. 176/2014 (paragr. 21, 22), Curtea Constituțională a reținut faptul că tipul de activitate desfășurată anterior admiterii în magistratură de alte categorii de juriști, cum ar fi, spre exemplu, *persoanele care au îndeplinit funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului ori al Administrației Prezidențiale, este greu să fie asimilat cu activitatea jurisdicțională* și, implicit, vechimea în astfel de funcții să fie asimilată vechimii în magistratură (cu referire la înscrierea la concursul de promovare la instanțele sau parchetele superioare) și a statuat că soluția pentru îndepărtarea stării de neconstituționalitate rezultată din condițiile diferențiate pe criteriul funcției anterior deținute, nu poate fi decât constatarea existenței unei inegalități, contrare prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție.

Contrar acestei statuări a Curții Constituționale, legiuitorul a menținut, atât în art. 33 alin. (1), cât și în art. 86 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, inclusiv cu ocazia modificărilor aduse prin Legea nr. 242/2018, categoriile persoanelor care au îndeplinit funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, garantându-le, în continuare, beneficiul pensiei de serviciu cu luarea în calcul a perioadei în care au îndeplinit aceste funcții, în timp ce ofițerii de poliție judiciară cu studii superioare juridice au fost excluși din enumerarea conținută în art. 86 alin. (1), reprezentând singura categorie profesională eliminată din această normă legală, prin raportare la profesiile juridice menționate în art. 33 alin. (1) din Legea 303/2004.

De asemenea, în Decizia nr. 699/2015, Curtea Constituțională a reținut

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Institutions of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Management in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului

www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

că activitatea profesională a consilierilor juridici constă, în principal, în asigurarea consultanței și reprezentării autorității sau instituției publice în serviciul căreia se află ori a persoanei juridice cu care are raporturi de muncă. Prin urmare, relația acestora cu sistemul judiciar este diferită de aceea a personalului asimilat, ei necontribuind la funcționalitatea sistemului judiciar, ci beneficiind de serviciul public al justiției atunci când este cazul. Cu toate acestea, categoria profesională a consilierilor juridici a fost enumerată, în continuare, în art. 86 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, vechimea în această funcție fiind contabilizată ca vechime în vechime în magistratură, aplicabilă și persoanelor prevăzute la art. 82 alin. (1) și (2), în timp ce ofițerilor de poliție judiciară cu studii superioare juridice nu li s-a mai recunoscut acest beneficiu, prin art. I pct. 149 din Legea nr. 242/2018.

În acest context, de notat și faptul că, **prin Art. II din proiect, se acordă în continuare beneficiul vechimii personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor – nefiind, așadar, excluși cei care, în această calitate, își desfășoară activitatea în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului – , cu ignorarea Deciziei nr. 174/2014 a Curții Constituționale. La fel, cu nesocotirea acestei decizii obligatorii, în art. 63 din Legea nr. 303/2022, vechimea de 5 ani în funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, ministerelor, **dă dreptul la participarea la concursul de admitere în magistratură.****

B. În consecință, s-a menționat că, vechimea în funcție, prin raportare la perioada de 5 ani, cerută la accesarea în magistratură, le-a fost recunoscută

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/University of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

7.

Art. III. - (1) În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, pensiile de serviciu stabilite în baza unor decizii de pensii emise până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se recalculează prin aplicarea formulei de calcul prevăzută

tuturor judecătorilor și procurorilor numiți în funcție prin procedura reglementată de art. 33 din Legea nr. 303/2004, fiind o condiție de participare la concursul de admitere în magistratură. De aceea, se apreciază că ar fi echitabil ca cel puțin această perioadă de 5 ani, în care judecătorul sau procurorul a exercitat alte profesii juridice, să fie recunoscută, **pentru o perioadă de tranziție mai lungă** decât cea din tabelul propus la Art. II (vechimea de 5 ani fiind recunoscută doar în anul 2023, adică numai timp de câteva luni din anul în curs).

Concluzia este susținută și de faptul că este discriminatoriu ca unora dintre judecătorii și procurorii aflați în această situație să le fie recunoscută perioada de vechime în orice alte profesii juridice (chiar și proiectul conținând o recunoaștere regresivă etapizată), în timp ce, în funcție de anul ieșirii la pensie, altora să nu li se recunoască niciun an de vechime în alte profesii juridice. Situația se relevă a fi cu atât mai inechitabilă cu cât, chiar și potrivit Legii nr. 303/2022, aceștia din urmă ar mai fi avut doar câțiva ani până la împlinirea vechimii pentru pensionare, însă nu pot beneficia de cei 5 ani de vechime în alte profesii juridice.

Eliminarea acestui articol.

A. Cu toate că titlul proiectului este „Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu” și vizează 6 legi în materie, **singurele pensii de serviciu cu privire la care s-a inclus dispoziția de recalculare sunt cele ale judecătorilor și procurorilor** (Art. III din proiect).

În plus, în forma proiectului transmis instanțelor în seara de 19 decembrie 2022, Art. III se referea doar la pensiile magistraților,

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Asociației Europene de Magistratură • Membru al Asociației Europene a Juriștilor Tineri • Membru al Asociației Europene a Juriștilor Tineri

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

In hoc signo vinces
ANMPR

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

la art. 211 din Legea nr. 303/2022 privind Statutul judecătorilor și procurorilor, considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare a pensiei de serviciu și ținând cont de vechimea utilizată la stabilirea sau după caz, ultima recalculare a drepturilor de pensie.

(2) În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, beneficiarii drepturilor de pensie de serviciu au obligația de a depune cerere la angajator pentru a alege baza de calcul al pensiei, respectiv perioada de 12 luni consecutive din ultimii 10 ani de activitate înainte de data pensionării. În situația în care beneficiarul de pensie de serviciu nu depune cerere de opțiune pentru baza de calcul, angajatorul va stabili baza

exceptând, prin urmare, de la recalculare, pensiile de serviciu ale judecătorilor Curții Constituționale, ale magistraților-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, ale personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor. Așadar, doar acestora li se asigura aplicarea legii în mod constituțional, adică fără încălcarea principiului neretroactivității, prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituția României.

Art. III alin. (1), în forma transmisă Senatului României, nu mai limitează recalcularea la „pensiile de serviciu ale magistraților”.

Dar, chiar în aceste condiții, **nu există nicio justificare obiectivă pentru luarea măsurii recalculării pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor, concomitent cu excluderea celorlalte pensii de serviciu de la recalculare.**

Concluzia se impune cu atât mai mult cu cât, prin raportare la cifrele relevate în Decizia nr. 900/2020 a Curții Constituționale (paragr. 47, 50, 51, 52, 55, 56, 57), numărul pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor este foarte mic, în ansamblul numărului pensiilor de serviciu relevate de instanța de contencios constituțional în mod concret.

Așa cum am argumentat în mod concret mai sus (la pct. 1.2.), **Curtea Constituțională a relevat existența unui număr de 198.559 beneficiari de pensii militare, la nivelul anilor 2019 – 2020, prin comparație cu un număr de numai 3.814 magistrați beneficiari de pensii de serviciu, adică doar 1,92%. Prin urmare, motivul reducerii cheltuielilor cu „pensiile speciale”, arătat în Expunerea de motive, nu va fi nicidecum atins prin modificarea, în defavoarea judecătorilor și procurorilor, a condițiilor de pensionare și a cuantumului pensiei de serviciu.**

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Asociației Europene de Magistratură • Membru al Asociației pentru o Justiție Tangibilă în România

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

de calcul aferentă ultimelor 12 luni de activitate. Angajatorul are obligația de a transmite casei teritoriale de pensii/casei de pensii sectoriale adeverința cu cele două elemente necesare recalculării pensiei de serviciu respectiv, baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și sporurile cu caracter permanent din 12 luni consecutive precum și media veniturilor nete corespunzătoare veniturilor brute care au constituit baza de calcul al pensiei de serviciu.

(3) Cuantumul pensiilor recalculate potrivit prevederilor alin. (1) și (2) se plătește de la data de întâi a lunii următoare expirării perioadei de recalculare prevăzute la alin. (1).

(4) Dispozițiile alin. (1) - (3)

Subliniem, cu referire la „forma inițiatorului”, postată pe site-ul Senatului (<https://www.senat.ro/legis/PDF/2023/23L004FG.pdf>), că, deși art. III pare să nu limiteze „recalcularea” la pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor, totuși, în Avizul Consiliului Legislativ sunt formulate observații clare și pertinente cu privire la „caracterul discriminatoriu al dispoziției de recalculare a pensiilor de serviciu în plată, care nu se va aplica tuturor categoriilor de beneficiari de pensii de serviciu, ci doar **magistraților**, și nici tuturor beneficiarilor de pensii de serviciu acordate în cuantumul prevăzut pentru magistrați sau prin asimilare cu magistrații (spre exemplu, magistrații-asistenți de la înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor) – pct. 7 alin. 1 din Aviz.

De aceea, susținem următoarele argumente:

Odată cu modificările aduse Legilor justiției în anul 2011, în categoria pensiilor de serviciu prevăzute de Legea nr. 303/2004 au fost incluse și cele ale judecătorilor Curții Constituționale, punându-se în aplicare Decizia nr. 262/2016, prin care Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 82 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 sunt constituționale în măsura în care noțiunea de "judecător" din cuprinsul acestora include și judecătorul Curții Constituționale.

În consecință, **dreptul la pensie al judecătorilor Curții Constituționale este reglementat în Legea privind statutul judecătorilor și procurorilor, valorificarea acestui drept făcându-se în același cadru normativ cu judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și ai celorlalte instanțe, prin care, conform art. 126 alin. (1) din Constituția României, se realizează justiția.**

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Association of Magistrates • Members of European Justice • Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

se aplică în mod corespunzător și cererilor înregistrate la casele teritoriale de pensii sau caselor sectoriale de pensii și nesoluționate anterior datei intrării în vigoare a prezentei legi.

(5) Recalcularea prevăzută la alin. (1) nu aduce atingere drepturilor de pensie stabilite pe baza principiului contributivității, potrivit legislației sistemului public de pensii.

De asemenea, potrivit art. III se recalculează *numai* „pensiile de serviciu ale magistraților”, fiind, prin urmare, excluși de la această „recalculare” cei ce fac parte din categoria **personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor**. Aceștia au deja o serie de beneficii, din asimilarea cu judecătorii și procurorii, fără să desfășoare activitatea în instanțe sau parchete și fără să se confrunte cu toate problemele pe care cariera de judecător ori procuror le ridică, din multe perspective concrete.

Subscrisele asociații profesionale au formulat, de mai mult ori, de-a lungul anilor, solicitări îndreptățite, pe de o parte, pentru a cunoaște numărul exact al persoanelor ce intră în această categorie a „asimilaților” și perioada de timp de când desfășoară activitate în afara instanțelor și parchetelor, iar, pe de altă parte, a formulat solicitări de restrângere, după criterii clare și limitative, a personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor. Nu a existat, însă, voința de clarificare a situației acestei categorii de persoane, din partea factorilor decizionali din sistemul judiciar și din afara acestuia.

Iar acum, prin proiectul de lege, **personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor nu este nominalizat în art. III, aducându-i-se, din nou, un nejustificat privilegiu.**

Prin Avizul Consiliului Legislativ s-a surprins scopul proiectului de lege, notându-se că „Se urmărește, în esență, modificarea cuantumului pensiilor de serviciu și a condițiilor de vechime pentru acordarea acestora pentru anumite categorii de beneficiari de pensii de serviciu/ocupaționale, cu excepția beneficiarilor pensiilor de serviciu acordate în temeiul Legii

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Councils of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

nr. 223/2015, pentru care se intervine numai asupra modului de stabilire a bazei de calcul, precum și **reducerea quantumului pensiei aflate în plată pentru magistrați**” (pct. 1 alin. 2 din Aviz).

În acest sens, s-a subliniat că „**În Expunerea de motive, nu sunt motivate decât parțial soluțiile referitoare la pensiile magistraților, cele referitoare la alte categorii de personal nefiind prezentate și argumentate. Totodată, nu sunt motivate exceptările de la art. III, recalcularea pensiilor în plată neaplicându-se tuturor categoriilor de beneficiari de pensii speciale, ci doar magistraților, și nici tuturor beneficiarilor de pensii de serviciu acordate în quantumul prevăzut pentru magistrați sau prin asimilare cu magistrații (spre exemplu, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor)** – pct. 4 alin. 2 din Aviz.

B. Proiectul încalcă principiul neretroactivității legii, consacrat prin art. 15 alin. (2) din Constituția României: **Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.**

De asemenea, proiectul încalcă art. 47 alin. (2) din Constituția României, potrivit căruia: **Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege.**

Or, la data la care judecătorii au fost eliberați din funcție, prin pensionare, s-a valorificat dreptul constituțional la pensie, în conformitate cu prevederile legale în materie la respectivul moment. **Recalcularea**

Asociația
Magistratilor din
ROMANIA

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Universities of Magistrates • Members of Chamber Justice • Justice Transported in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

cuantumului pensiei, în condiții diferite și printr-o nouă procedură, încalcă, în mod evident, cele două principii constituționale anterior enunțate.

Prin Decizia nr. 830/2008, Curtea Constituțională a statuat: „*Atunci când o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a legii noi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării noii reglementari, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare*”.

În Decizia nr. 810/2019 (paragr. 51), Curtea Constituțională a reiterat necesitatea respectării principiului neretroactivității: «*Prin Decizia nr. 375 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 591 din 8 iulie 2005, Curtea a statuat că, în temeiul prevederilor art. 47 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are dreptul și obligația să stabilească criteriile și condițiile concrete ale exercitării dreptului la pensie, inclusiv modul de calcul și de actualizare a cuantumului pensiei. Prin aceeași decizie Curtea a reținut că noile reglementări "nu pot fi aplicate cu efecte retroactive, respectiv în privința cuantumului pensiilor anterior stabilite, ci numai pentru viitor, începând cu data intrării lor în vigoare"*».

În Avizul Consiliului Legislativ s-a arătat în mod clar că „Pentru persoanele aflate deja în funcție în aceste sisteme, intervențiile asupra soluțiilor legislative în vigoare, care confirmă regimul juridic instituit în urmă cu 18 de ani prin Legea nr. 303/2004, vor fi de natură să aducă atingere principiului securității juridice, al neretroactivității și al

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Institutului European al Magistrilor • Membru al Asociației Europene a Juriștilor Tangenteți la Dreptul

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului

www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

nediscriminării, deoarece prin textele preconizate pentru art. I pct. 1 referitor la art. 211 alin. (1), pct. 3 referitor la abrogarea alin. (2) al art. 211 din Legea nr. 303/2022, pentru art. II și III se intervine atât asupra cuantumului pensiei (chiar și asupra cuantumului pensiei aflate în plată), cât și asupra condițiilor de pensionare” (pct. 6.1. alin. 6 din Aviz).

De asemenea, referitor la aplicarea legii în timp, citându-se jurisprudența Curții Constituționale, în Avizul Consiliului Legislativ s-a reliefat următorul aspect important, atât din perspectiva necesității respectării principiului neretroactivității, cât și prin raportare la necesitatea reducerii valului de pensionări: „Așadar, indiferent de tipul de pensie, din perspectiva regulilor constituționale ale aplicării legii în timp, legea în vigoare la data înscrierii la pensie se aplică tuturor elementelor dreptului la pensie, iar dobândirea dreptului la pensie în temeiul legii vechi constituie o *facta praeterita*, legea nouă neputând modifica niciun element al pensiei de serviciu” (pct. 6.2. alin. 14 din Aviz).

În același sens, al încălcării principiului constituțional al neretroactivității, sunt cuprinse argumente și în Adresa nr. 3/92.324/2312.2022, emisă de Ministerul Justiției și transmisă Ministerului Muncii și Solidarității Sociale cu privire la acest proiect.

C. Este adevărat că, în proiect, nu au fost incluse norme tranzitorii pentru reglementarea situației judecătorilor și procurorilor cu privire la care au fost deja emise decizii de pensionare, dar își continuă activitatea, nesolicitând, până acum, punerea în plată a acestor decizii, mai exact, eliberarea din funcție, prin pensionare.

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Councils of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transport in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

Însă, în legătură cu dreptul la pensie al acestor judecători și procurori, **în Avizul Consiliului Legislativ s-a accentuat, în mod legal, următoarea realitate juridică: „Așadar, indiferent de tipul de pensie, din perspectiva regulilor constituționale ale aplicării legii în timp, legea în vigoare la data înscrierii la pensie se aplică tuturor elementelor dreptului la pensie, iar dobândirea dreptului la pensie în temeiul legii vechi constituie o facta praeterita, legea nouă neputând modifica niciun element al pensiei de serviciu”** (pct. 6.2. alin. 14 din Aviz).

În acest sens s-a statuat prin Deciziile Curții Constituționale nr. 73/1995, nr. 375/2005, nr. 56/2014, astfel cum a arătat Consiliul Legislativ.

De asemenea, prin Deciziile nr. 3/1993 și nr. 5/1993, Curtea Constituțională a stabilit: „(...) **legea posterioară nu poate atinge dreptul născut sub imperiul legii anterioare, deoarece ar însemna ca legea nouă să fie aplicată retroactiv, contrar prevederilor art. 15 alin.(2) din Constituție și cerințelor legate de asigurarea stabilității raporturilor juridice**”.

Or, odată cu emiterea deciziei de pensionare – act administrativ care nu a fost atacat ori anulat –, dreptul la pensie s-a născut sub legea incidentă la data emiterii, așa încât orice modificare ulterioară, prin lege, a condițiilor de pensionare și a cuantumului pensiei încalcă principiul neretroactivității.

D. Prin Avizul nr. 1 (2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (paragr. 73 pct. 8) s-a prevăzut că remunerarea judecătorilor trebuie să fie corespunzătoare cu rolul și responsabilitățile acestora și trebuie să asigure **în mod adecvat plata concediilor medicale și a pensiei. Ea trebuie protejată prin prevederi legale specifice împotriva**

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Councils of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

diminuărilor și trebuie să existe prevederi privind mărirea salariilor în raport cu creșterea prețurilor.

Președintele Asociației Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM) a evidențiat următoarele aspecte, în scrisoarea adresată Parlamentului și Guvernului României (www.iaj-uim.org/iuw/wp-content/uploads/2019/09/EAJ-letter-Romania_Sept-2019.pdf), votată în cadrul Reuniunii Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM) din Astana (Kazakhstan), 15-19 septembrie 2019 - scrisoarea fiind redactată și votată ca urmare a solicitării Asociației Magistraților din România (AMR): *magistrații trebuie să primească o renumerație suficientă pentru a le asigura independența economică și, prin aceasta, demnitatea, imparțialitatea și independența. Așadar, atât salariul, cât și pensia țin de demnitatea magistraților.*

Principiul este înscris în art. 8.1. din Carta Europeană privind Statutul Judecătorilor (adoptată de Asociația Internațională a Judecătorilor 1999, în Taiwan, și actualizată în 2017, în Santiago de Chile). Președintele Asociației Europene a Judecătorilor a citat art. 8.3. din Cartă, potrivit căruia *pensia magistratului trebuie să fie în concordanță cu responsabilitățile categoriei profesionale din care face parte*. S-a relevat și că, în trecut, Asociația Europeană a Judecătorilor a afirmat deja că o cauză generală de îngrijorare este situația judecătorilor după pensionare. Adesea, se susține că judecătorii după pensionare ar trebui tratați în același mod ca toți ceilalți cetățeni dintr-o anumită țară. **Acest argument neglijează aspectul important că o garanție a unui viitor sigur din punct de vedere financiar la pensionare va fi un stimulent puternic pentru independență în perioada de activitate a unui judecător.**

În Anexa 1 la Raportul „Finanțarea sistemului judiciar – 2015-2016”,

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council of International & Magistrates • Members of European Council of Magistrates • Members of European Justice Council • Members of European Council of Judges

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

întocmit de Rețeaua Judiciară a Consiliilor Europene (Funding of the Judiciary, Annex I to the ENCJ Report 2015-2016, p. 11), s-a subliniat că **unul dintre riscurile identificate pentru independența obiectivă a judecătorului este reducerea salariilor și a pensiilor**, reținându-se și că **unul dintre principalele pericole actuale, pentru independența sistemului judiciar, identificat în raport, este reprezentat de riscurile create de acțiunile politicianilor și guvernelor populiste întrucât s-a stabilit că în țările în care salariile și pensiile au fost afectate negativ, aceste modificări au creat o reducere a calității actului de justiție.**

În cauza CJUE C-64/16 - Associação Sindical dos Juizes Portugueses, prin intermediul cererii de decizie preliminară, instanța de trimitere (portugheză) a urmărit, în esență, să afle dacă **articolul 19 alin. 1 al doilea paragraf din TUE trebuie interpretat în sensul că principiul independenței judecătorilor se opune aplicării în cazul membrilor puterii judecătorești dintr-un stat membru a unor măsuri generale de reducere salarială** (precum cele în discuție în litigiul principal), **legate de constrângeri de eliminare a unui deficit bugetar excesiv**, precum și de un program de asistență financiară din partea Uniunii (paragr. 27).

CJUE a reținut următoarele: „Noțiunea de **independență** presupune în special ca organismul respectiv să își exercite **funcțiile jurisdicționale în mod complet autonom**, fără a fi supus vreunei legături ierarhice sau de subordonare și fără să primească dispoziții sau instrucțiuni, indiferent de originea lor, și să fie astfel protejat de intervenții sau de presiuni exterioare susceptibile să aducă atingere independenței de judecată a membrilor săi și să influențeze deciziile acestora (a se vedea în acest sens

Asociația
Magistrilor din
România

Members of Council of International Magistrates • Members of Institute/Councils of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

In hoc signo vinces
ANMPR

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

Hotărârea din 19 septembrie 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, punctul 51, precum și Hotărârea din 16 februarie 2017, Margarit Panicello, C-503/15, EU:C:2017:126, punctul 37 și jurisprudența citată).

Or, la fel ca inamovibilitatea membrilor organismului vizat (a se vedea în special Hotărârea din 19 septembrie 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, punctul 51), perceperea de către aceștia a unei remunerații cu un nivel adecvat în raport cu importanța funcțiilor pe care le exercită constituie o garanție inerentă independenței judecătorilor” (Hotărârea CJUE din 27 februarie 2018, paragr. 44-45).

Spre deosebire, însă, de situația dedusă analizei CJUE, proiectul conține propuneri mai grave pentru că, așa cum s-a subliniat în Avizul Consiliului Legislativ (pct. 4 alin. 4), nu există evaluarea preliminară a impactului proiectului de lege, ce presupune identificarea și analizarea efectelor economice, sociale, de mediu, legislative și bugetare pe care le produc reglementările propuse – cu atât mai mult cu cât, în cauza CJUE C-64/16 era vorba despre o reducere parțială și temporară a drepturilor salariale, iar până la pronunțarea hotărârii situația se remediase.

În cauza Buchen v. Cehia (36541/97), CEDO a reținut încălcarea art. 14 din Convenție coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1. Reclamantul beneficiase de o pensie de serviciu ca fost judecător militar și, apoi, prin cumul, de un salariu ca judecător civil, după reîncadrarea sa în această funcție. Curtea a reținut că, în conformitate cu jurisprudența sa, o distincție este discriminatorie în sensul art. 14, dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă”, adică dacă nu urmărește un „scop legitim” sau dacă nu există un „raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit” (paragr. 70). Curtea a considerat că *diferența de tratament*

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Councils of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Management in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

referitoare la plata indemnizației de pensionare în rândul diferitelor categorii de foști militari și, a fortiori în rândul foștilor judecători militari, a cărui victimă a fost reclamantul, nu se bazează pe nicio „justificare obiectivă și rezonabilă” (paragr. 76).

În esență, CEDO a reținut că pensia constituie un drept patrimonial, iar limitarea nejustificată a unui drept recunoscut magistratului, cum ar fi o pensie specială, drept nesocotit ulterior, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă pentru o asemenea îngrădire, constituie o **privare de proprietate**, dar și o **discriminare** în sensul art. 1 din Protocolul nr. 12.

În cauza Gaygusuz v. Austria (16 septembrie 1996, nr. 17371/90), CEDO a decis că pensia constituie un **drept patrimonial**, în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, iar în cauza Kjartan Ásmundsson v. Islanda (60669/00), CEDO a stabilit ca **dreptul la pensie al reclamantului este un bun** în sensul acestei dispoziții din Convenție.

Fiindu-i solicitate precizări, de către Curtea Constituțională – așa cum s-a menționat în **Decizia nr. 20/2000** –, referitoare la **obligățiile ce revin statului român din prevederile Cartei europene privind statutul judecătorilor**, Ministerul Justiției, prin Adresa nr. 217 din 20 ianuarie 2000, a răspuns următoarele: «*Documentul în discuție a fost adoptat în unanimitate de către participanții la reuniunea multilaterală de la Lisabona, din 8-10 iulie 1999, magistrați și reprezentanți ai ministerelor de justiție din 25 de țări membre ale Consiliului European. (...) Carta, care conține obiective și principii elaborate în continuarea Recomandării nr. R (94) 12 a Comitetului Miniștrilor cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor, reprezintă o nouă etapă în realizarea unui spațiu judiciar comun în Europa. Ea are, așadar, aceeași valoare ca*

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute/Councils of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transport in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

recomandarea. (...) aceste documente (recomandările date de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European - n.n.) sunt date în baza și, uneori, chiar în completarea convențiilor Consiliului European. De remarcat că toate convențiile Consiliului European sunt adoptate de către Comitetul Miniștrilor al acestei importante organizații internaționale guvernamentale».

Prin urmare, **în actele Guvernului și Ministerului Justiției, trimise Curții Constituționale** cu privire la sesizarea de neconstituționalitate vizând o anterioară abrogare a pensiilor de serviciu ale magistraților, la numai 3 ani după de fuseseră instituite prin lege, în anul 1997, **s-au recunoscut următoarele aspecte esențiale:**

- ✓ Justiția aduce la bugetul de stat venituri substanțiale (prin taxele judiciare de timbru);
- ✓ plata pensiilor de serviciu pentru magistrați nu reduce bugetul asigurărilor sociale de stat;
- ✓ conform legii, partea din pensia de serviciu a magistraților care depășește nivelul pensiei din sistemul asigurărilor sociale de stat se suportă din bugetul de stat, în timp ce pensiile militarilor sunt plătite în totalitate de la bugetul de stat;
- ✓ atunci când s-a reglementat pensia de serviciu a magistraților, prin Legea nr. 92/1992, s-a ținut seama de obligația României de a respecta Carta europeană privind statutul judecătorilor, care garantează judecătorilor plata unei pensii al cărei nivel trebuie să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea jurisdicțională;
- ✓ Carta europeană privind statutul judecătorilor conține obiective și principii elaborate în continuarea Recomandării nr. R (94)12 a

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Institute European of Magistrates • Members of Alliance Justice & Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

8. **Art. 68⁵ alineatele (1), (2), (3) și (7) din Legea nr. 567/2004**

(1) (1) Personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea prevăzut la art. 3 alin. (2), personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică prevăzut la art. 3¹, precum și tehnicienii criminaliști din cadrul parchetelor, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate, pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de

La articolul 68⁵, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea prevăzut la art. 3 alin. (2), personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică prevăzut la art. 3¹, precum și tehnicienii criminaliști din cadrul parchetelor, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate, pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, în cuantum de 65% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate,

Comitetului Miniștrilor cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor, având, așadar, aceeași valoare ca recomandarea.

S-a propus următoarea formă pentru alin. (1), (2), (7):

*„(1) Personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea prevăzut la art. 3 alin. (2), personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică prevăzut la art. 3¹, precum și tehnicienii criminaliști din cadrul parchetelor, **indiferent de vârstă**, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate, pot beneficia, de pensie de serviciu, **în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate, inclusiv sporurile cu caracter permanent, aferente oricăror 12 luni consecutive din ultimii 10 ani de activitate înainte de data pensionării, actualizate la această dată prin raportare la valoarea maximă a veniturilor cuvenite personalului auxiliar de specialitate în activitate, încadrat în condiții identice de funcție, vechime, grad și treaptă profesională. Cuantumul pensiei nete nu poate fi mai mare decât 100% din media veniturilor nete aferente bazei de calcul. Stabilirea bazei de calcul în condițiile prezentului alineat se face la cererea beneficiarului dreptului de pensie, depusă la angajator”.***

*„(2) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază, **la împlinirea vârstei standard de pensionare**, și personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, precum și tehnicienii*

Asociația
Magistrilor din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Association of Magistrates • Members of European Bar • Justice Transparence in Romania

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

In hoc signo vinces
ANMPR

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

serviciu, în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate, inclusiv sporurile, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare.

(2) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază, la împlinirea vârstei de 60 de ani, și personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, precum și

inclusiv sporurile cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare.”

La articolul 68⁵, alineatele (2) și (3) se abrogă.

„(7) Persoanele care îndeplinesc condițiile de vârstă și de vechime prevăzute la alin. (1) numai în funcția de personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea, de personal de specialitate criminalistică și de personal care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, precum și în cea de tehnician criminalist din cadrul parchetelor beneficiază de pensie de serviciu, chiar dacă la data

criminaliști din cadrul parchetelor, cu o vechime în specialitate între 20 și 25 de ani, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1) pentru fiecare an care lipsește din vechimea în specialitate integrală de 25 de ani, cuantumul pensiei nete neputând depăși media veniturilor nete aferente bazei de calcul astfel reduse. Prevederile alin. (7) se aplică în mod corespunzător și persoanelor prevăzute de prezentul alineat”.

„(7) Persoanele care îndeplinesc condițiile de vârstă și de vechime prevăzute la alin. (1) numai în funcția de personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea, de personal de specialitate criminalistică și de personal care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, precum și în cea de tehnician criminalist din cadrul parchetelor beneficiază de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au avut sau au o altă ocupație. În acest caz, baza de calcul al pensiei de serviciu o reprezintă 80% din media salariilor de bază brute lunare, inclusiv sporurile cu caracter permanent din ultimele 12 luni anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, realizate de personalul auxiliar de specialitate aflat în activitate, în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă și nivel al instanței ori parchetului sau INEC unde a funcționat solicitantul înaintea eliberării din funcția de personal auxiliar de specialitate.”

În susținerea propunerilor de mai sus se invocă următoarele argumente:
Grefierii beneficiază de dreptul la pensie de serviciu, și nu de pensie specială, fiind vorba despre o pensie ocupațională, după cum este

Asociația
Magistraților din
România

Members of Council International of Magistrates • Members of Association of Magistrates • Members of European Association of Judges • Members of European Association of Judges

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

tehnicienii criminaliști din cadrul parchetelor, cu o vechime în specialitate între 20 și 25 de ani, în acest caz, cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1) pentru fiecare an care lipsește din vechimea în specialitate integrală.

(3) Pentru fiecare an care depășește vechimea în specialitate prevăzută la alin. (1), la cuantumul pensiei se adaugă 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), fără a o putea depăși.

(7) Persoanele care îndeplinesc condițiile de vârstă și de vechime prevăzute la alin. (1) numai în funcția de

pensionării au avut sau au o altă ocupație. În acest caz, baza de calcul al pensiei de serviciu o reprezintă 65% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare, inclusiv sporurile cu caracter permanent din ultimele 12 luni anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, realizate de personalul auxiliar de specialitate aflat în activitate, în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă și nivel al instanței ori parchetului sau INEC unde a funcționat solicitantul înaintea eliberării din funcția de personal auxiliar de specialitate.”

denumită în Uniunea Europeană. Rațiunea acordării acestui drept este necesară, justificată și legală, pensia de serviciu fiind acordată grefierilor ca o compensare pentru restrângerea unor drepturi și libertăți și pentru instituirea unor interdicții și incompatibilități, prin statutul special care reglementează această categorie de personal, direct proporțional cu rolul acesteia în îndeplinirea actului de justiție.

Dreptul la pensie de serviciu al grefierilor a fost reglementat prin lege, cerându-se îndeplinirea cumulativă a două condiții, și anume o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate și împlinirea vârstei de 60 de ani, **cerințe care nu sunt impuse niciunei alte categorii de personal ce beneficiază de pensie de serviciu.**

Curtea Constituțională a României a statuat deja că „*pensiile de serviciu se bucură de un regim juridic diferit în raport de pensiile speciale acordate în regimul public de pensii*”, tocmai din cauza interdicțiilor și incompatibilităților impuse de lege magistraților. Or, și personalului auxiliar de specialitate îi sunt impuse o serie de interdicții, fiind prevăzute și o serie de incompatibilități.

Este evident că **o nouă modificare a reglementării pensiei de serviciu ar contraveni flagrant principiului predictibilității cadrului normativ și ar priva categoria profesională a grefierilor de o minimă stabilitate financiară**, fiind de natură să afecteze garanțiile sociale recunoscute personalului auxiliar de specialitate din justiție, fără de care activitatea autorității judecătorești nu poate fi organizată și desfășurată.

Din datele statistice furnizate de Casa Națională de Pensii Publice, rezultă că vârsta medie de pensionare a grefierilor este de 60 ani și 9 luni, iar numărul pensionarilor din categoria personalului auxiliar de

Asociația
Magistraților din
România

Membru al Uniunii Internaționale a Magistrilor • Membru al Asociației Europene de Magistratură • Membru al Asociației pentru o Justiție Tangibilă în România

AJADO

Asociația Judecătorilor pentru
Apărarea Drepturilor Omului
www.ajado.ro

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea, de personal de specialitate criminalistică și de personal care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, precum și în cea de tehnician criminalist din cadrul parchetelor beneficiază de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au avut sau au o altă ocupație. În acest caz, baza de calcul al pensiei de serviciu o reprezintă media salariilor de bază brute lunare, inclusiv sporurile, în procent, din ultimele 12 luni anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, realizate de

specialitate, beneficiari ai Legii nr. 567/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 130/2015, era de 1.724 grefieri, la finele anului 2021. Așa cum se poate observa, se înregistrează o scădere de la an la an a numărului de grefieri beneficiari ai pensiei de serviciu, respectiv o scădere cu 59 persoane în anul 2021, față de anul 2020 și cu 76 persoane, față de anul 2019.

În cazul grefierilor, potrivit OUG nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, cuantumul net al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare decât media venitului net corespunzător venitului brut care a constituit baza de calcul a pensiei de serviciu, respectiv al indemnizației pentru limită de vârstă.

Prin urmare, **pensiile de serviciu ale grefierilor sunt deja plafonate la ultimul salariu net în plată, neputând fi calculate într-un cuantum de 80% din baza de calcul** reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate.

Tot din date statistice furnizate de Casa Națională de Pensii Publice rezultă că pensia medie a unui grefier este de 4.839 lei, din care suma de 2.474 lei reprezintă contributivitatea, iar suma de 2.655 lei este suportată din bugetul de stat. Cuantumul total al pensiilor de serviciu plătite grefierilor din bugetul de stat reprezintă numai 0,0046 din PIB-ul României înregistrat anul 2021.

Pentru susținerea caracterului nejustificat și vătămător al abrogării prevederii din art. 68⁵ alin. (3), a se vedea argumentele dezvoltate la nr. crt. 3, cu referire la abrogarea art. 211 alin. (2) din Legea nr. 303/2022.

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA
A.P.R.

personalul auxiliar de specialitate aflat în activitate în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă și nivel al instanței ori parchetului sau INEC unde a funcționat solicitantul înaintea eliberării din funcția de personal auxiliar de specialitate.

În concluzie, prin raportare la faptul că, așa cum rezultă din argumentele punctual fundamentate, anterior expuse, proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (L 4/2023) încalcă principii consacrate și garantate constituțional, afectând, în mod vădit, și organizarea instanțelor / parchetelor, statutul judecătorilor / procurorilor, precum și actul de justiție al cărui beneficiar este cetățeanul, amendamentele formulate de subscrisele asociații profesionale nu sunt în măsură să poată coperți un proiect de lege cu asemenea consecințe.

AMR,
prin jud. dr. Andreea Ciucă

AJADO,
prin jud. Florica Roman

APR,
prin proc. dr. Elena Iordache

ANMPR,
prin proc. pensionar Kibedi Katalin